

arallegim

ELS LLIBRES
I LES COSESIGNASI
ARAGAYL'amor més
mal pagat

Italo Svevo, pseudònim d'Ettore Schmitz (1861-1928), va titular una novel·la breu *La història del bon vell i la bonica joveneta* (Adesiara, amb traducció de Marina Laboreo Roig). Un segle després, aquest títol tan blanc i amable és del tot políticament incorrecte per explicar la relació que s'hi explica: la d'un influent home de negocis vidu que troba feina a una jove i, a canvi, ella es converteix en la seva amant i s'ho cobra bé, de feix de bitllets en feix de bitllets. El vell pretén que és un bon filantrop enamorat, i se sent deliciosament culpable i deliciosament jove. La jove riu, xerra pels descosits i té altres aventures. Tot això passa a Trieste durant la Primera Guerra Mundial.

Svevo es va haver de dedicar als negocis bona part de la vida, però sempre el va acompanyar la vocació literària. A Trieste, la seva ciutat, va conèixer i va establir una profunda amistat i col·laboració literària amb James Joyce. Interessat per Freud, va traduir *La interpretació dels somnis* conjuntament amb un nebot seu que era metge. Això darrer ja va ser durant la Primera Guerra Mundial, quan la família va fugir de la ciutat i ell s'hi va quedar sol per vetllar pels negocis. És l'època en què se situa la *nouvelle* que comentem, escrita el 1923.

La influència freudiana s'hi deixa notar, igual que a la seva novel·la més coneguda, *La consciència de Zeno*. Quan el vell protagonista cau malalt, s'instal·la en una mena d'estat d'endormiscament propici a

WIKIPEDIA

'LA HISTÒRIA DEL BON VELL I LA BONICA JOVENETA', D'ITALO SVEVO, TRANSCORRE A TRIESTE FA UN SEGLE

barrejar somnis i realitat: "Ara sabia que estimava la noieta de les robes de colors i que l'estimava com una filla. L'havia posseïda en la realitat i l'havia posseïda en el somni o, més ben dit, en dos somnis. En tots dos somnis, es deia el vell a si mateix, sense saber que els somnis es tenen de nit i es completen de dia".

L'home es tortura, passa de l'eufòria inicial, en què pretén justificar

el seu plaer com una relació "autèntica", a la confusió, la mala consciència i el dubte culpable. És com si Svevo el psicoanalitzés: "En el fons, el remordiment no és res més que el resultat d'una determinada manera de mirar-se al mirall. I ell es va veure miserable i petit". Però no es va menysprear per haver substituït la relació amb el diner, sinó ben al contrari, moralitat burgesa en essència: "Sempre havia pagat massa poc a aquella joveneta. Per certs plers, els homes generosos assumeixen compromisos equivalents [...]. Havia estat dèbil amb ella perquè havia seguit preocupat pel desig insensat de semblar pur". Pagar bé, això és el que compta. ➡

UN TAST
DE CATALÀALBERT PLA
NUALARTLlevar-se 'aviat' o 'd'hora':
la rèplica de Josep Ruaix

Havent llegit el meu últim *tast*, Josep Ruaix s'acull al dret de rèplica i fa unes precisions que tot seguit resumeixo. En aquest enllaç [només en versió digital] hi ha el seu text complet; i en el pròxim *tast*, una cordial contrarèplica. Diu Ruaix:

En el català del Principat i les Balears, fins fa poc es distingia entre *aviat* i *d'hora*. Aquesta distinció la recullen el DCVB, el DECLC, el *Fabra* (1966) i el GDLC, que defineix *aviat* com a "Al cap de poc temps, d'aquí a poc temps" i prou. El DIEC1 (1995) defineix *aviat* com el *Fabra* (i hi afegeix: "En algunes contrades, de pressa"), però no el fa sinònim de *d'hora*. I el *Diccionari de dubtes* de Jordi Bruguera (2000) diu que "si algú diu a un altre «Torna aviat», espera que no trigui a tornar; si li diu «Torna d'hora», espera que ho faci a una hora no gaire tardana".

En canvi, al DNV la 5a acceptió de *prompte* remet a *enjorn*, que és l'equivalent de *d'hora*: "M'he gitat prompte". I aquesta remissió ja la feia el *Diccionari Tabarca valencià-castellà* de Vicent Pascual (València, 1990). Per tant, jo crec que el DIEC2 va voler incorporar un significat propi del valencià. Ara bé, com que el DIEC1 i el DIEC2 no posen marques territorials, confonen el lector. Així, per exemple, en el DIEC2 trobem *bellota*, sense dir que és la variant valenciana de *gla*. Si algú, a Barcelona o a Mojà, diu *bellota*, considerarem que

RUAIX: "EN CATALÀ CENTRAL ES DIU 'AVIAT' PER 'D'HORA' PER INTERFERÈNCIA O PER IMPROPIETAT"

diu un barbarisme. Doncs igualment, si algú, fora del País Valencià, diu *aviat* en lloc de *d'hora*, hem de pensar que s'equivoca (per interferència del castellà o per impropietat).

És cert que hi ha parlants que tendeixen a substituir *d'hora* per *aviat*, però s'ha de considerar impropri i desaconsellar. Això també ha passat amb els adverbis *pronto* i *temprano*, que el DRAE ara ja accepta com a sinònims.

Jo, doncs, en el meu *Nou diccionari auxiliar*, vaig anotar el que és la tradició fabriana, mantinguda fins al DIEC1. No se'm va ocórrer que el DIEC2 ho podia haver canviat. Si ho hagués vist, hauria redactat l'entrada *aviat* d'una manera més matisada. Tanmateix, amb tots els matisos, crec que en el català central s'ha de recomanar la distinció fabriana entre *aviat* i *d'hora*. ➡

ELS MÉS VENUTS

CATALÀ

FICCIÓ

[1] **Paraules que tu entendràs**
XAVIER BOSCH / Columna
496 pàgines i 21 € 1/19

[2] **Canto jo i la muntanya balla**
IRENE SOLÀ / Anagrama
400 pàgines i 22,50 € 3/31

[3] **La cara nord del cor**
DOLORES REDONDO
Columna
400 pàgines i 22 € 7/10

[4] **Gina**
MARIA CLIMENT
L'Altra
184 pàgines i 17,90 € 2/8

[5] **La teva ombra**
JORDI NOPCA
Proa
511 pàgines i 20 € 5/3

NO-FICCIÓ

[1] **Tota la veritat**
DIVERSOS AUTORS
Ara Llibres
346 pàgines i 19,90 € 1/7

[2] **Minories que fan una majoria**
DIVERSOS AUTORS
Enciclopèdia Catalana
184 pàgines i 10 € 2/5

[3] **On és l'Estel·la?**
TONI GALMES / Comanegra
28 pàgines i 16 € 8/62

[4] **Persistim**
GEMMA AGUILERA
Columna
256 pàgines i 15,90 € 5/3

[5] **El judici de la meua vida**
JORDI PINA
Columna
288 pàgines i 15,90 € 3/3

CASTELLÀ

FICCIÓ

[1] **Terra Alta**
JAVIER CERCAS
Planeta
384 pàgines i 21,90 € 1/5

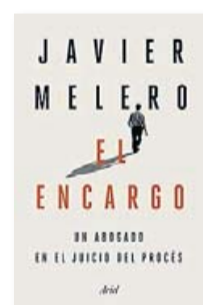
[2] **La cara norte del corazón**
DOLORES REDONDO / Destino
688 pàgines i 22,90 € 2/10

[3] **Sidi**
ARTURO PÉREZ-REVERTE
Alfaguara
376 pàgines i 20,90 € 5/12

[4] **Lectura fácil**
CRISTINA MORALES
Anagrama
424 pàgines i 19,90 € 3/53

[5] **Loba negra**
JUAN GÓMEZ-JURADO
Ediciones B
544 pàgines i 20,90 € 6/7

NO-FICCIÓ

[1] **El encargo**
JAVIER MELERO
Ariel
352 pàgines i 18,90 € 2/2

[2] **Cataluña año cero**
ERNESTO ERKAIZER
Espasa Libros
304 pàgines i 19,90 € 4/2

[3] **La furia y los colores**
GRAN WYOMING
Planeta
352 pàgines i 19,90 € 3/3

[4] **Cocina día a día**
KARLOS ARGUËÑANO
Planeta
768 pàgines i 24,95 € 7/4

[5] **El club de lectura de David Bowie**
JOHN O'CONNELL / Blackie Books
288 pàgines i 19,90 € 6/3

Rànquing setmanal del Baròmetre de la Comunicació i la Cultura
Posició setmana anterior / Setmanes al mercat